

A Három Könyv Hitről az Életútról a Hivatásról

Rozsos István

Dr. Rozsos István nyugalmazott sebész-főorvos, emeritus egyetemi tanár, akadémiai doktor könyve - mint annak a címe is jelzi- három tanulmányt egyesít (ISBN 978-963-06-9288-5, kiadó: Oboler Kft.Pécs 2010).

Mindhárom esszé eltérő műfajú, de mégis a könyv egységet képez. A szerző első tanulmányában egy a hitéről valló alapvetően materialis (anyaggal foglalkozó) sebészorvos író kifejti kételyeit a hit - versus materia filozófiai kérdéseiről, majd ügyesen átvezeti az olvasót abba a valóságba, melyet egy tipikus közép-európai intellektüel élt meg az 1950-90-es évek Magyarországon, konkrétan a Pécsi Orvostudományi Egyetem falai és holdudvara (Kaposvár) között. Aztán mintegy gondolatai lezárásaként, egy sokat látott és tapasztalt operáló orvos „sebészileg akkurátusan kireparálja” egy másik őt izgató alapvetően filozofikus problémát „a judícium és kompetencia” kérdéseit.

Az olvasó számára - valljuk meg - az első és harmadik esszé nem könnyű olvasmány. Először nézzük meg a könnyebben érthető és irodalmilag olvasmányosabb, az eszmefilozófiában járatlan laikus olvasók számára is izgalmas középső esszét...

Az 1932-ben született és sokat megélt (II. világháború, 56, majd azt követő időszak), sokszor méltatlanul mellőzött, többszörösen kudarcra ítélt, de mégis minden helyzetben talpra álló kutató orvos, nyilván a Rákosi majd Kádár korszakot sajátos szemüvegen át vizsgálja, és mutatja be az olvasónak. A szerző igen olvasmányosan megírt visszaemlékezésében szinte átéljük az 1956-os forradalmat, a pécsi eseményeket, majd azt követő időszak légkörét, melyet a mai fiatalok mára sajnos csak kevés tanú elbeszélése alapján ismerhetnek meg...

Egy sokat tapasztalt keresztény ember iránytűjét az első és a harmadik esszében elméleti-filozófiai síkra irányítja, mikor is napjaink mindennapi valóságában a helyzetelemzést, az orientációt szellemiségének boncolásával (az általa gyakran végzett állat-preparációk precizitásának zsinórmértékével) taglalja. Rozsos professzor a filozófiai eszme-futtatásában számos ábrával könnyíti az olvasó eligazodását, megérteni az alapkérdést: „Mi az ember” dilemmáját. Bibliai példák bemutatásával saját maga által értelmezett és bőségesen kifejtett magyarázatával sem könnyű eszme-futtatását első olvasatban megérteni és értelmezni. Ugyancsak a sorok olvasása során nagyon kell

figyelni professzor gondolatsorára a Biblia értelmezéséről, a nevelésről valló nézeteiről és más vallási dogmáról kinyilatkozó véleményéről. Sokat segít gondolatai megértésében az „újrólvasás” azaz, mikor intim részleteket is megismerünk Rozsos professzor életútjából „Egy sebész útja Magyarországon” olvasása után már könnyebben értjük, mit is üzen a szerző eszmefuttatásaival a mai és jövő generációnak.

A középső történelmi esszé csaknem 100 oldalon mutatja be a második világháborút követő maradék XX. századi ötvenegynéhány év egy (bizonyos aspektusból) tipikus életutat. A szerényen elbeszél, sokszor csak jelzett élethelyzetek az értő olvasó számára segítenek megismerni az ötvenes- hatvanas pécsi orvostudományi iskola pezsgő légkörét, az intim részletekbe történő betekintést. Arra is szép példát találunk, hogy a kitartó tehetség mely szorgalommal párosul, a gyötrő ellenvíz ellenére, mintegy magányos pisztrángkét, végül is megtalálja a forrást, igaz, hogy korrekt segítők (mint Szentágothai János akadémikus, Flerkó Béla professzor és sokan mások..) segítségével voltak ennek a célnak elérésére. A könyvet színesíti - az olvasók boldogságára - a korabeli képek, melyek főleg a szereplők egy részének nevének ismeretében segít a korabeli nagy orvos személyiségek „beazonosításban”.

Az ezt követő esszében „A judícium és kompetencia” jelentőségét a professzor abban a szövegkörnyezetben érti melyben az ismeretek és szempontok hozzájárulhatnak az öntudat, a személyiség kiteljesüléséhez az orvosi (sebészi) pálya felé. A szerző véleménye szerint, aki nem rendelkezik megfelelő „mentális térképpel” az a gondolkozásmóddal elveszhet, mert kizárólag önmaga mentalitásához akarja idomítani a külső valóságot.

Összefoglalva a három esszé adalékot ad annak a gondolkozásmódnak hangsúlyozására, mely segít megérteni a gondolkozó elme adaptációs képességének növekedésének stációját és értelmét, mely által elkerülhető a „burbonok saját példája... hogy önmaga kezeli a guillotine-t....”.

A könyvet szívesen ajánlom azoknak, akik érdeklődnek az 56-os forradalom és elbukott szereplőinek mára már alig hihető kálváriái iránt, de különösen ajánlom azoknak, akik ezeken túl különös érdeklődést mutatnak a vallás, az erkölcs, a hit és az orvosi hivatás sajátos filozófiai összefüggései iránt.

Szombathely, 2010. október 18.

Horváth Boldizsár dr.

Egészség - Akadémia 2010. 1./4.